

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 2001-2002

10 januari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitenscholen
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bijwedde voor onderwijzers in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel die in het bezit zijn van een attest grondige kennis Frans

Vraag om uitleg van de heer Miel Verrijken tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verspreiding van het lesdossier aangaande het Israëliisch-Palestijns conflict in de Vlaamse scholen

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over talenonderwijs in het ASO

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over administratieve onzorgvuldigheid in het onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de deelname van allochtone leerlingen aan de lessen lichamelijke opvoeding en de zwemlessen

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het organiseren van herexamens in het secundair onderwijs

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 10 januari 2002

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.20 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitscholen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitscholen.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, sta me toe deze interpellatie te starten met het volgende citaat uit De Morgen van 12 maart 1998 : 'De Vlaamse regering verbond er zich toe om met de Franse Gemeenschap gesprekken aan te knopen over de kwestie van het faciliteitenonderwijs. Formele gesprekken bleven tot nu toe uit. Sinds meer dan één jaar zijn er wel al informele gesprekken, maar die verlopen blijkbaar niet echt vlot. Luc Van den Bossche, de Vlaamse minister van Onderwijs, zei dinsdag in het Vlaams Parlement dat, als voor eind maart de formele gesprekken over pedagogische aangelegenheden met de Franse Gemeenschap niet worden aangevat, alle geldende protocollen worden opgezegd.'

Er zijn twee redenen waarom ik deze interpellatie met dit citaat begin : enerzijds omdat dit verhaal nu al jaren aansleept en er geen einde lijkt te komen aan het Vlaamse geduld, anderzijds omdat uit het voorgaande citaat blijkt dat de mogelijkheid om een einde te maken aan de bestaande protocollen, wel degelijk reëel is en zelfs door een van uw voorgangers werd overwogen.

Vandaag moet ik vaststellen dat we nog geen stap verder staan. U hebt duidelijk laten blijken dat u het destijds door minister Baldewijns en minister Onkelinx opgestelde ontwerpprotocol in zijn bestaande vorm aanvaardt. Mijs inziens komt het in sterke mate, zij het blijkbaar nog niet genoeg, tegemoet aan de verzuchtingen van de Franstaligen. Eigenlijk vraag ik me af wat ze nog meer willen. Ik vraag me trouwens ook af hoelang u nog geduldig geld voor dat faciliteitenonderwijs zult blijven opheesten.

Het is dus een oud verhaal. Het is het verhaal van een taalinspectie die gedurende vele jaren niet heeft gefunctioneerd, van een taalwetgeving die vaak op een bijzonder vreemde wijze wordt geïnterpreteerd, van een Vlaanderen dat in 10 jaar tijd al meer dan 50 miljoen euro in dat Franstalig onderwijs heeft gepompt, doch daar geen inspraak in gekregen heeft. Het is ook het verhaal van Vlaamse ministers die zich gedurende vele jaren aan het lijntje hebben laten houden door hun collega's uit de Franse Gemeenschap. Om dit te illustreren wens ik een en ander in herinnering te brengen, te beginnen in 1995, het jaar waarin ik me in dit dossier ben beginnen interesseren.

In 1995 deelde minister Van den Bossche mee dat hij er bij zijn Franstalige collega had op aangedrongen dat overleg zou worden gepleegd over de eindtermen in de Franstalige basisscholen en over de pedagogische inspectie. Naar aanleiding van dat overleg zou hij ook de kwaliteit van de lessen Nederlands te berde brengen.

In 1996 verklaarde minister Van den Bossche het evident te vinden dat hij het in het overleg met zijn Franstalige collega zou hebben over een verder doorgedreven inspectie op de kwaliteit van het verstrekte onderwijs. Sta me toe uit zijn verklaring van destijds het volgende te citeren : 'Dit overleg met mijn Franstalige collega kadert in het actualiseren

Van Nieuwenhuysen

van de voornoemde akkoorden'. Daarmee bedoelt hij dus de twee protocolakkoorden.

In een motie van het Vlaams Parlement van 1996 vraagt de Vlaamse regering om het protocolakkoord van juni 1970 en het protocolakkoord van 24 mei 1973 over het beheer van de Franstalige scholen in het Nederlandse taalgebied, afgesloten door de toenmalige minister van Nationale Opvoeding, te wijzigen met het doel de procedure bepaald in artikel 5 van de wet van 21 juni 1971, in te zetten.

In januari 1997 bevestigt de minister dat formele gesprekken over de herziening van die protocolakkoorden worden voorbereid. In maart 1997 zegt hij dat de voorbereidende besprekingen met het oog op de herziening nog altijd niet in een eindfase verkeren en er dus nog geen einddatum is vastgelegd. Eind 1997 blijkt dat die besprekingen nog niet zijn begonnen.

In maart 1998 stelt minister Van den Bossche dat hij in verband met de pedagogische inspectie duidelijk aan de Franstaligen heeft meegedeeld dat hij die regeling niet wenst te handhaven. Dat zou ook niet meer kunnen na de goedkeuring van de eindtermen door het Vlaams Parlement. Hij zegt dat als het niet lukt, eind maart 1998 de termijn verstrijkt waarbinnen hij formele gesprekken wil zien starten. Dat stond in een artikel in *De Morgen*.

Op hetzelfde ogenblik verklaart toenmalig minister Onkelinx van de Franse Gemeenschapsraad : 'Les écoles francophones sont là de plein droit, notre inspection pédagogique les accompagne de plein droit.'

In mei kondigt minister Van den Bossche aan dat de fase van de formele gesprekken is begonnen. Er wordt eerst gesproken op het niveau van de top van de administraties, waarna de ministers mee aan tafel gaan zitten. In juni deelt hij mee dat naar aanleiding van de invoering van de eindtermen in het basisonderwijs, een overleg werd gevraagd met de bevoegde Franstalige minister. Hij bevestigt dat de eindtermen van de Vlaamse Gemeenschap in principe ook gelden voor de Franstalige basisscholen in de faciliteitengemeenten, al is het niet realistisch om ten aanzien van die leerlingen dezelfde eindtermen inzake het Nederlands te laten gelden. Hij voegt eraan toe dat zodra het overleg daarover resulteert in een aangepaste regeling voor de eindtermen, het parlement zal worden geïnformeerd.

In november 1998 lost minister Baldewijns minister Van den Bossche af op het departement Onderwijs. Hij laat weten dat de gesprekken met de Franse Gemeenschap nog steeds aan de gang zijn en dat de Franse Gemeenschap blijk geeft van een constructieve ingesteldheid.

Mevrouw Vanderpoorten, in 1999 wordt u minister van Onderwijs. In november zegt u dat de onderhandelingen over de uitvoering van het ontwerp-protocol over het faciliteitenonderwijs moeten worden heropgestart. In december meldt u mij dat minister Hasquin u heeft laten weten dat wat hem betreft, het samenwerkingsakkoord er snel moet komen.

In maart 2000 herhaalt u dat er momenteel constructieve en aftastende gesprekken met de Franstaligen plaatsvinden. In een motie vraagt het Vlaams Parlement opnieuw aan de Vlaamse regering om de Vlaamse onderwijsinspectie de bevoegdheid te garanderen inzake de controle en de inspectie van het volledige leerplan. Eind 2000 zegt u dat de Franse Gemeenschap zich principieel akkoord heeft verklaard met het ontwerp-protocol Baldewijns-Onkelinx dat de vorige regering heeft opgesteld. U zegt dat u geen fundamentele problemen verwacht.

In januari 2001 bevestigt u dat u aanvaardt dat de Franstalige faciliteitenscholen de eindtermen van de Franse Gemeenschap gebruiken. Dat is een stap achteruit ten aanzien van het standpunt van toenmalig minister Van den Bossche. Behalve voor het Nederlands mag de inspectie door de Franse Gemeenschap gebeuren. Voor de Franstaligen kan het bedje niet beter worden gespreid.

Intussen blijkt dat de administratie Onderwijs nog altijd niet over de pedagogische inspectieverslagen van de Franse Gemeenschap in de faciliteitenscholen beschikt. U dringt daar ook niet op aan. U vindt dat dit hoort bij de bespreking van het nieuwe samenwerkingsakkoord. Dat staat nochtans in die protocollen van de jaren zeventig die tot vandaag nog altijd gelden.

In juni 2001 heeft minister Hasquin u laten weten dat de Franstaligen de zaken eerst intern op elkaar willen afstemmen voor ze een samenwerkingsakkoord afsluiten. Op z'n Hasquins gezegd betekent dat : 'Marleen, paie et tais-toi'. En betalen doet u, mevrouw de minister. Vorige maand hebt u mij de cijfers gegevens over het leerlingenaantal en de kostprijs van het faciliteitenonderwijs. Voor het vorig schooljaar bedraagt de kostprijs 3.000,99 euro per leerling in het basisonderwijs. Dat bete-

Van Nieuwenhuysen

kent dat de 3.102 leerlingen van het Franstalig basisonderwijs in Vlaanderen zo'n 9.296 miljoen euro kosten. Dat betekent 9.296 miljoen euro voor ondermaats onderwijs, in vergelijking met de resultaten de rest van de Franse Gemeenschap. Dat betekent 9.296 miljoen euro voor een onderwijs dat nog altijd helemaal niet beantwoordt aan de doelstelling van het faciliteitenonderwijs, namelijk integratie van leerlingen in hun Vlaamse woonomgeving. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het geen toeval is dat u niet over cijfers beschikt over de doorstroming van het Franstalig basisonderwijs in de faciliteitengemeenten naar het Nederlandstalig secundair onderwijs. Dat was toch de oorspronkelijke bedoeling van het faciliteitenonderwijs.

We geven 9.296 miljoen euro voor een onderwijs waarvan dit Vlaams Parlement al jaren vraagt dat we bevoegd zouden zijn voor de volledige controle en inspectie op het leerplan. We betalen 9.296 miljoen euro, terwijl de Franse Gemeenschap er niet eens in slaagt om de meest simpele bepalingen van het protocol van de jaren zeventig toe te passen, namelijk het toesturen van inspectieverslagen. Als ik de 9.296 miljoen euro stel tegenover de 1.031 miljoen euro die de Vlaamse regering uittrekt voor het versterken van het Vlaams karakter in de Brusselsse gordel, dan heb ik daar bedenkingen bij.

Mijn vraag is eenvoudig, mevrouw de minister. Hoelang blijft u geduld opbrengen? Vindt u het ogenblik niet gekomen om eindelijk te doen wat voormalig minister Van den Bossche vier jaar geleden dreigde te doen: de bestaande protocollen opzeggen en ophouden met dit Franstalig faciliteitenonderwijs te financieren?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de uitwerking van een aantal voorstellen waarover informeel gesproken is en waarover op een bepaald moment een akkoord is bereikt met de Franse Gemeenschap, is inderdaad nog niet gerealiseerd. De heer Van Nieuwenhuysen heeft de historiek al uitvoerig beschreven. Ik ken de situatie van de laatste jaren erg goed. Het is dan ook een moeilijke oefening in geduld aan het worden.

Zoals we in het verleden al meermaals hebben gesteld, is de weg van een onderling akkoord tussen de beide gemeenschappen de enige weg om de protocolakkoorden van 1970 en 1973 te actualise-

ren. Het klinkt goed om hierover ferme verklaringen af te leggen aan Vlaamse kant, maar die veranderen geen letter aan de bestaande regeling die in de taalwetgeving op zodanige manier is opgenomen dat beide gemeenschappen een wijziging moeten steunen. Uiteraard heb ik in het voorstel aan mijn Franstalige collega's het principe van een bevoegdheid van de Vlaamse inspectie op deze scholen behouden, zoals in de resolutie van het Vlaams Parlement werd gevraagd.

Op mijn voorstel heeft minister Hasquin in mei geantwoord dat hierover intern overleg nodig was binnen de Franse Gemeenschapsregering. Dit houdt geen verdwijning in van de aanvankelijke welwillendheid, zoals u meent te mogen besluiten. Ik heb minister Hasquin een nieuwe brief gestuurd met de vraag om aan te geven op welke punten ons voorstel bespreekbaar is en op welke punten zij niet akkoord kunnen gaan en waarom. Ik hoop daarmee de voortgang van dit dossier te bespoedigen.

Overigens stel ik de verdere erkenning en subsidiëring van deze basisscholen momenteel niet in vraag. Het is precies mijn intentie om via een nieuw protocolakkoord een aangepaste oplossing inzake eindtermen te bieden. Hoewel ze onze eindtermen niet hanteren, gebruiken ze in plaats daarvan het analoge kwaliteitssysteem van de Franse Gemeenschap.

Ik weet dat u niet gelukkig zult zijn met mijn antwoord en dat u vindt dat ik al veel te lang geduld oefen. Ik vind dat eigenlijk zelf ook. Het feit dat een brief na zoveel maanden nog steeds niet is beantwoord, is zelfs niet alleen een kwestie van geduld. Vandaar onze herhaalde schriftelijke vraag in de hoop dat er nu toch heel snel schot in de zaak komt.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, u beschikt over speciale gaven. U anticipeert op mijn reactie. Ik ben helemaal niet tevreden. U zegt dat uw geduld stilaan opgeraakt, maar u laat dat nergens blijken. Enkel brieven schrijven, zal de zaak niet deblokkeren. U zult maatregelen moeten nemen. Misschien moet u eens contact opnemen met voormalig minister Van den Bossche die zijn weg had uitgestippeld voor het geval er geen schot in de zaak kwam. Hij sprak onder meer over het opzeggen van de bestaande protocollen.

Van Nieuwenhuysen

U zet hoe dan ook een stap terug tegenover de stellingen die door uw voorgangers en door dit Vlaams Parlement zijn ingenomen. Die gaan ervan uit dat de pedagogische inspectie van de Franstalige faciliteitenscholen integraal door de Vlaamse Gemeenschap moet gebeuren. De Vlaamse eindtermen moeten er gelden, met uitzondering van de lessen Nederlands. Ik vind het erg spijtig dat u daarop terugkomt. Ik vind het nog spijtiger dat u zoveel geduld blijft uitoefenen ten aanzien van uw collega's in de Franse Gemeenschap. Uit uw eigen ervaring en uit de geschiedenis van dit land zou u ondertussen moeten weten dat van zoveel geduld altijd misbruik wordt gemaakt.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw de minister, dit probleem beroert ons al jaren. We zijn daar zeer gevoelig voor. Uw antwoord geeft ons geen voldoening. Het is noodzakelijk om de puntjes op de i te zetten. Er moet een timing worden ingevoerd. Binnen die tijd moeten de Franstaligen een antwoord geven. Indien dit niet gebeurt, zal er niet veel beweging komen in dit dossier. De algemene tendens bij de Franstaligen, ook bij diegenen die nu in de meerderheid zitten, is dat ze niet willen dat aan de regeling wordt geraakt.

We weten zeer goed dat het protocol over de scholen en faciliteitengemeenten dat indertijd met de Franstaligen werd afgesloten, door hen helemaal niet wordt gerespecteerd. We zouden de balans moeten opmaken en een timing vooropstellen. De Franstaligen moeten weten dat we constructief willen verderwerken. Er zijn echter limieten. Indien aan onze wensen niet tegemoet wordt gekomen, dan moeten we onze conclusies trekken en alle akkoorden opzeggen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mijnheer Van Nieuwenhuysen heeft gezegd dat we weten hoe de Franstaligen zijn, leven en handelen. Ik heb zelf jaren in de provincie Luik gewoond en gestudeerd. Ik ken ze dus even goed als wie dan ook.

Alle betrokken actoren moeten zich houden aan alle – zowel formele als informele – afspraken. Ik bewonder het geduld van minister Vanderpoorten. Geduld is een grote waarde. Aan geduld komt ech-

ter ooit een einde. Ikzelf kan jaren aan een stuk geduld hebben. Ook dat is echter eindig.

We investeren heel wat geld in het faciliteitenonderwijs. We besteden dat om een bepaalde doelstelling te realiseren. Ik steun de minister. Ik zal echter waakzaam blijven en de zaak actief opvolgen.

Mevrouw de minister, ik bewonder uw geduld. De Franstaligen moeten echter begrijpen dat we willen dat onze doelstellingen worden gerealiseerd. We zullen ons niet laten doen. Ik hoop dat we hetgeen we hebben vooropgesteld, snel kunnen realiseren.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik ben het eens dat er een timing moet worden gehanteerd. Eventueel kunnen de respectieve minister-presidenten daarover met elkaar worden geconfronteerd.

Ik heb wel toevallig tijdens de slotconferentie van het Jaar van de Taal een gesprek gehad met minister Hazette. We hebben toen over een aantal zaken gesproken, onder meer over de afspraken die niet werden nagekomen. Ook hij zou het probleem aankaarten.

Het is al moeilijk om tot een gesprek te komen, laat staan om een oplossing te verkrijgen. Ik zal er wel op aandringen dat er werk wordt gemaakt van dit probleem.

De voorzitter : Mevrouw de minister, ik neem aan dat u spontaan de voortgang van dit dossier zult meedelen aan deze commissie.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Grouwels, door de heer Van Nieuwenhuysen en door de heer Moreau werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bijwedde voor onderwijzers in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel die in het bezit zijn van een attest grondige kennis Frans

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bijwedde voor onderwijzers in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel die in het bezit zijn van een attest grondige kennis Frans.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, voor dit probleem is het Vlaams Parlement volledig bevoegd. Het heeft te maken met het Nederlandstalig onderwijs en de leerkrachten die les geven in Brussel. Het gaat om een technische en zeer specifieke materie.

De taalwet van 1963 legt de verplichting op aan onderwijzers die Frans geven in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel een taalexamen af te leggen van grondige kennis van het Frans. Het examen grondige kennis Frans werd echter niet georganiseerd tussen 1963 en 1978. Als gevolg hiervan werden onderwijzers Frans vast benoemd zonder het bewuste taalexamen te hebben afgelegd. Pas in 1979 werd het examen ingericht. Op dat moment kwamen de mensen die reeds een vaste benoeming op zak hadden, daarop af om hun dossier in orde te maken. Ze wensten het taalexamen af te leggen. Ze dachten toen dat ze dat taalexamen effectief moesten afleggen. Ze werden echter terug naar huis gestuurd met het argument dat ze op twee oren konden slapen, omdat hun dossier reeds in orde was dankzij hun vaste benoeming.

Vandaag zitten we echter in een evoluerende situatie. Met CAO VI stellen zich specifieke problemen met betrekking tot deze aangelegenheid. CAO VI voorziet in een bijwedde voor onderwijzers die in het bezit zijn van een attest grondige kennis Frans in het arrondissement Brussel-hoofdstad. Dit specifiek element van CAO VI wordt zeer positief gewaardeerd door de Nederlandstalige leerkrachten in het Nederlandstalige onderwijs.

Welke problemen zijn er dan ? De onderwijzers die vast benoemd werden tussen 1963 en 1978 en sindsdien Frans onderwijzen in een Brusselse, Nederlandstalige school zonder in het bezit te zijn van een attest grondige kennis Frans, werden indertijd

gerustgesteld. Door hun vaste benoeming was hun dossier immers in orde. Dat is toch zo, mevrouw de minister ? Het is toch zo dat deze mensen niet uit de boot vallen voor de regeling van de bijwedde ? Zij zijn toch niet verantwoordelijk voor de situatie ?

Er zijn ook mensen die het diploma grondige kennis Frans hebben behaald, maar geen Frans meer onderwijzen. Ze zijn bijvoorbeeld doorgegroeid naar een andere functie, en zijn bijvoorbeeld directeur geworden. Hebben zij recht op een bijwedde ?

CAO VI is afgerond maar nog niet ondertekend. De bepalingen van CAO VI, waaronder de bijweden voor onderwijzers die Frans geven in Brussel, vragen onderhandelingen over de modaliteiten. Wanneer denkt de minister die onderhandelingen over de modaliteiten te hebben afgerond ?

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik vind dit een belangrijke vraag. Daarom wil ik me er in het kort bij aansluiten. Het is inderdaad waar dat de kwestie van de bijweden momenteel erg gevoelig ligt in het Brusselse Nederlandstalige onderwijs. Het is ook zo dat vele leerkrachten in dat onderwijs ver van Brussel wonen, en helemaal niet zo vertrouwd zijn met het Frans. Ik stel vast dat een substantieel gedeelte van die leerkrachten enige moeite heeft met het afleggen van dit toch wel uitgebreide examen. De leerkrachten hebben er wel zeer veel voor over, gaande van maandenlange voorbereidingen tot uitgebreide taalstages te Vichy. Ik vind een geldelijke compensatie hier dan ook op zijn plaats.

Ik stel vast dat er tussen de leerkrachten van voor 1979 en die van na 1979 eigenlijk weinig verschil is qua taalbeheersing. Wat de ene heeft bekomen door studie, heeft de andere geleerd door ervaring. Er is wel een bepaalde spanning tussen die leerkrachten in verband met die bijwedde. Ik stel ook vast – en dat is misschien wel de belangrijkste vaststelling – dat er een zeker ongenoegen bestaat betreffende de beloofde onderhandelingen over de modaliteiten. Ik luister dan ook met zeer veel aandacht naar het antwoord van mevrouw de minister.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de sectorale programmatie van de jaren 2001-2002 voor de sector onderwijs – CAO VI – bepaalt dat een bijwedde wordt toege-

Vanderpoorten

kend aan de leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel die een betrekking uitoefenen in het lager onderwijs in het arrondissement Brussel-hoofdstad. De bijwedde geldt zowel voor vastbenoemden als voor tijdelijken, en is gelijk aan de bijwedde voor een DHOS-diploma, dat is het diploma hogere opvoedkundige studiën. De voorwaarde is dat de leerkrachten beschikken over een getuigschrift van de verplichte tweede taal Frans, zoals bepaald in artikel 8 van het KB van 25 november 1970, betreffende de organisatie van de taalexamens. Artikel 14 van de wet van 30 juli 1963 houdende de taalregeling in het onderwijs bepaalt dat in de lagere scholen waar het onderwijs van de tweede taal wettelijk verplicht is, dit onderwijs moet worden gegeven door een onderwijzer die het bewijs heeft geleverd van zijn grondige kennis van de tweede taal en minstens ook van zijn voldoende kennis van de onderwijstaal.

De organisatie van dit examen is vastgelegd door het voornoemd koninklijk besluit. Een dergelijk examen werd pas voor de eerste keer ingericht in het schooljaar 1978-1979. De personeelsleden hadden bijgevolg geen mogelijkheid om voordien het genoemde getuigschrift te behalen. Bij ministeriële omzendbrief van de heer Ramaekers van 27 april 1978 betreffende de taalexamens werd meegedeeld dat de personeelsleden die na 1963 vast benoemd werden, voldeden aan de voorwaarden van de kennis van de tweede taal. Dit werd afgeleid uit het feit dat zij vast benoemd werden of dat hun benoeming werd erkend.

Gelet op de zeer specifieke situatie in Brussel en de moeilijke omstandigheden waarin deze personeelsleden jarenlang moesten fungeren, kan worden gesteld dat deze personeelsleden hiervoor terecht moeten worden gewaardeerd en beloond. Daarom zullen alle personen die vast benoemd zijn na 1 september 1963 en vóór 1 september 1978, geacht worden in het bezit te zijn van een dergelijk attest. Ze zullen bijgevolg aanspraak kunnen maken op de eraan verbonden bijwedde.

U vraagt zich ook af hoe het zit met leerkrachten die het attest hebben maar geen Frans meer doceren. Het uitgangspunt is dat het vast benoemd of tijdelijk personeelslid, behorend tot de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel, belast moet zijn met een opdracht in het lager onderwijs in het arrondissement Brussel-Hoofdstad waar het onderwijs van de tweede taal wettelijk ver-

plicht is. Tijdens de periode van verlof, terbeschikkingstelling of non-activiteit, voor zover deze gesteund zijn op reglementaire bepalingen, wordt het personeelslid geacht 'belast te zijn met' het aantal uren of lestijden die werden gepresteerd voor deze periode aanving.

De bijwedde is persoonsgebonden. CAO VI is afgesloten, maar de modaliteiten met betrekking tot deze bijwedde moeten in de komende weken en maanden nog verder worden onderhandeld en in een besluit vastgelegd. De administratie heeft dit dossier afgerond en weldra kan de officiële procedure worden opgestart. Tijdens de onderhandelingen kunnen dus nog een aantal zaken worden bijgestuurd. Het zijn de uitgangspunten en bedoelingen die ik heb toegelicht.

De heer Librecht heeft ook een vraag gesteld over de wijze waarop dat examen wordt afgenomen. Dienaangaande heb ik zelf van een aantal leerkrachten gehoord dat het examen niet echt is afgestemd op wat men in het onderwijs echt nodig heeft. Ook daarover willen we met de betrokken instanties van gedachten wisselen om voor de betrokkenen tot een logischere organisatie van dat examen te komen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik dank de minister voor dit geruststellende antwoord.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Ik ben vooral verheugd over het laatste deel van het antwoord van de minister, met name met betrekking tot een inhoudelijke evaluatie van de aard van het examen. Ik ken persoonlijk een aantal kandidaten die zich reeds vier of vijf keer hebben aangeboden en wiens frustratie ik dus goed kan begrijpen. Het zou dus inderdaad niet slecht zijn de aard van dat examen eens onder de loep te nemen.

Minister Marleen Vanderpoorten : In Brussel is er sowieso al een groot probleem om geschikte mensen te vinden. Het door u aangehaalde element maakt het probleem inderdaad alleen maar groter.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Miel Verrijken tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verspreiding van het lesdossier aangaande het Israëliisch-Palestijns conflict in de Vlaamse scholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verrijken tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verspreiding van het lesdossier aangaande het Israëliisch-Palestijns conflict in de Vlaamse scholen.

De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag heeft betrekking op een totaal onaanvaardbaar document, namelijk 'Le Contre-Pied', dat werd verstrekt aan het Franstalig onderwijs in België, de faciliteitenscholen misschien inclus. Dit document werd niet opgesteld door uw Franstalige collega's, maar wel door federaal staatssecretaris Boutmans, wiens gedachtewereld en gauchistische opinies we al lang kennen. Dit document, dat begrijpelijk protest heeft uitgelokt van de joodse verenigingen in België, overkoepeld door het Centraal Israëlitisch Consistorie, dreigt nu ook in het Vlaams onderwijs te worden verspreid.

Gezien dit protest, de bijzonder delicate aard van deze aangelegenheid en de bijzonder ongelukkige timing van de verspreiding van het betreffende document, zou de federale premier er bij de staatssecretaris op hebben aangedrongen toch zeker met de verspreiding ervan te wachten tot na de afloop van het Belgische EU-voorzitterschap.

Ik heb een vertaling in handen gekregen van dit document waaruit ik bijvoorbeeld het volgende wil citeren : 'Het beloofde land is voortaan het geroofde land'. Deze woordspeling kan men in het Frans niet maken, wat erop wijst dat de vertaling vrij goed en grondig gebeurd moet zijn.

Mevrouw de minister, heeft een federale staatssecretaris wel het recht in uw volle bevoegdheid te treden, en dan nog wel op zo'n delicaat punt inzake de opvoeding van de jeugd ? Mag hij wel zo'n dictaat verspreiden op vele tienduizenden exemplaren ? Kunt u aanvaarden dat een belangrijk pedagogisch project uit uw handen wordt genomen ? In een harmonische staat kan ik wel aannemen dat u bij de voorbereiding van bepaalde lessen een beroep doet op bijvoorbeeld het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn voor de toelichting op de situatie op een godvergeten eiland, bijvoorbeeld Timor. Voor zo'n

delicate materie kan dit echter toch niet het geval zijn, zeker niet in het licht van de gebeurtenissen van 11 september en wetende dat Israël het enige land is waarop het Westen kan steunen. Israël, omringd door de schurkenstaten, namelijk Iran, Irak, Soedan, Syrië en nu ook Somalië, is immers het enige democratisch ingerichte land in het Midden-Oosten.

Stel u voor dat joodse kinderen dergelijk proza in hun Franstalige scholen verplicht voorgeschoteld krijgen. De tekst is zo kwetsend dat ik mij zal beperken tot één citaat : 'Ik meen dat de Palestijnen een wettig recht hebben in opstand te komen : het wettig recht weerstand te bieden aan de bezetter en de bezetting. Wat er in Palestina gebeurt, is een misdaad tegen de menselijkheid.' Ik kan me haast niet voorstellen dat Boutmans zoiets opgelegd heeft. Hoewel, ik ben al lang vertrouwd met zijn gedachtecronkels. Dit doet me veeleer denken aan meer radicale regimes die een leerdocument opleggen aan alle leerlingen, waar een onbevoegde minister een document opmaakt met de opdracht dit aan de leerlingen voor te schotelen, iets wat de volgzame Waalse ministers dus hebben gedaan.

Ik moet hier geen uitleg geven over de eeuwenoude verbondenheid tussen de Westerse cultuur en de Joodse cultuur. Het is niet met een dergelijke tekst dat onze jeugd inzicht zal krijgen in de verstrengeling van onze culturen. De oproep om in team in opstand te komen is uiteraard geschreven om te behagen aan de Moorse leerlingen van het onderwijs die na 11 september zelf de klas mochten verlaten en de straat mochten opkomen om te protesteren.

De Vlaamse jeugd zou beter ingelicht moeten worden en zou zelf de keuze moeten kunnen maken. Wist u bijvoorbeeld dat de tweede intifada, die al vele duizenden levens heeft geëist, eigenlijk ontstaan is omdat een oude man de heiligste berg van zijn godsdienst beklommen heeft om daar te gaan bidden ? Ik heb het over Sharon en over de berg waarop de tweede tempel van Salomon opgericht was. De Vlaamse jeugd heeft het recht om ook dat te leren begrijpen.

In het betreffende document wordt met geen woord gerept over onze culturele verstrengeling, over de joodse bijdrage tot onze Westerse cultuur. Hoe kan men Duits lezen zonder Thomas Mann te kennen, hoe kan men wereldliteratuur lezen zonder Pasternak te kennen ? Dat zijn toevallig joden, maar dat is niet belangrijk. Hoe kan men een concert beluisteren zonder Mendelssohn of Mahler of

Verrijken

Schönberg te kennen ? Dat is de boodschap. In die tekst wordt daar niets over vermeld.

Mevrouw de minister, moet een centrale autoriteit beslissen of uiterst delicate politieke aspecten in een lesuur aan bod komen ? Vindt u dat u lessen te krijgen hebt van een federale autoriteit, met name staatssecretaris Boutmans, over wat Vlaamse leerlingen te horen krijgen ? Als een Vlaamse leerkracht het conflict tussen Israël en de Palestijnen aan zijn leerlingen uitlegt, verliest hij de leiding over zijn klas. Ik geloof niet dat een federaal staatssecretaris die macht heeft. Het is duidelijk dat hij zich die macht heeft toegemeten met welbepaalde bedoelingen.

We kennen de rechten van het joodse volk. De bondgenootschap met Israël is voor ons en voor de Verenigde Staten onontbeerlijk. Stel u voor dat u dat proza oplegt aan scholen die joodse leerlingen hebben. U weet waarschijnlijk niet dat een Israëlische krant, en niet de kleinste, schrijft dat als dat document wordt verspreid, Israël de diplomatieke betrekkingen met België verbreekt.

Sharon heeft premier Verhofstadt niet ontvangen, de burgemeester van Jeruzalem heeft hem een schurk genoemd en minister Michel wordt niet ontvangen door de minister van Buitenlandse Zaken van Israël. Hij wordt zelfs niet ontvangen door de minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten. Dat is een fraai verhaal.

Het gaat niet op dat joodse kinderen zoiets voorgeschiedt krijgen. Mevrouw de minister, ik hoop dat u dat ding niet zult verspreiden. Hoe staat u overigens tegenover andere documenten die u van staatssecretaris Boutmans en andere agitatoren kunt verwachten ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil een oproep doen om uiterst voorzichtig te werk te gaan, vooral omdat het Israëlisch-Palestijns conflict een grote draagwijdte heeft.

Palestina is een staat in wording en ik hoop dat het vlug een staat wordt. Ik hoop dat we daar in ons onderwijs heel genuanceerd over berichten. Ik deel de mening van de heer Verrijken niet over iemand die een onschuldig gebed bidt op een berg, ik distantieer me daarvan. Ik blijf liever bij het gedicht van Gezelle : 'Hij bad op enen berg alleen.'

De Palestijnen hebben recht op hun eigen vertegenwoordigers, zoals dat in de Oslo-akkoorden werd overeengekomen, maar nooit werd geïmplementeerd. Ik ken de grote bijdrage van de joodse cultuur in Europa, maar die is door een regime, waar ik helemaal geen sympathie voor heb, weggevaagd. Ik wil dat regime intellectueel wraken. Ik weet wat ze met de sjekel hebben gedaan in Oost-Europa en hoe ze die mooie Jiddische cultuur hebben weggevaagd. Dat is een ander verhaal.

Ik roep iedereen op om daarover intellectueel hoogstaande gedachten uit te wisselen en om niet te vervallen in een welles-nietsspelletje. Overal zijn haviken en duiven. We moeten de duiven aan de beide kanten zoveel mogelijk steunen.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is niet de bedoeling om hier een inhoudelijk debat te voeren. Dat zou in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden beter op zijn plaats zijn, ook al vind ik dat het niet-uitvoeren van VN-resoluties, de nederzettingenpolitiek en het recht op een eigen staat geen anarchistische standpunten zijn. Dat zijn algemeen gedeelde standpunten.

Het departement Onderwijs heeft programma's voor Palestijnen. Er zijn scholen die hun uitwisselingsprogramma's niet kunnen uitvoeren door de situatie in het Midden-Oosten. Kan zo'n document een plaats hebben in het internationaal beleid voor de Palestijnse gemeenschap ?

De Vlaamse regering heeft ook een standpunt over de problematiek van het Midden-Oosten. Het departement Onderwijs zou overleg kunnen plegen met minister Van Grembergen over inspanningen voor het vredesproces in het Midden-Oosten. Is er op dit ogenblik of zal er in de toekomst overleg zijn met de federale staatssecretaris over dit onderwerp ? Ik ben voorstander van een complementariteit tussen het federaal en het Vlaams niveau op dat vlak. Ik kan me niet voorstellen dat er geen overleg zou worden gepleegd.

Ik kan me ook niet voorstellen dat scholen vanuit een departement verplicht kunnen worden om een bepaalde brochure te verspreiden. De scholen hebben genoeg autonomie. Ze kunnen zelf oordelen of iets waardevol is of niet.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik vind deze problematiek zeker de moeite waard om erover na te denken. Men kan onmogelijk over het jodendom spreken zonder ook iets te zeggen over de diaspora. Mijnheer Verrijken, u bent meer beleden dan ik en u bent een boeiend verteller. Denken en praten over het jodendom loont de moeite, ook in dit Vlaams Parlement.

Er is de voorbije 2000 jaar heel veel gebeurd. Ik wil een voorbeeld geven. Godfried Van Bouillon trok tijdens de kruistochten naar het Heilig Land. Hij kampte met geldgebrek en heeft zich laten omkopen door de joden. Het leven is genuanceerd, en alles is mogelijk.

Beide volkeren hebben recht van bestaan. Zoals de heer De Cock ook al zei : er zijn duiven en haviken aan beide kanten. Ik zet me af tegen het ophitsen van de gemoederen en het doen van verkeerde uitspraken, maar ik pleit voor een vredesbeleid. We moeten ons correct gedragen naar woord en daad. Mijnheer de voorzitter, alle ministers van welk bestuursniveau ook hebben een voorbeeldfunctie te vervullen. Dat is in de eerste plaats hun opdracht. Ik denk dat de minister in haar antwoord het goede voorbeeld zal geven, zoals ze steeds heeft gedaan.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik kan kort op deze vraag antwoorden. Op dit ogenblik hebben noch het departement Onderwijs, noch ikzelf plannen om een brochure over dit onderwerp te verspreiden bij de Vlaamse scholen.

Voor zover ik kan nagaan, is de informatie waarop de heer Verrijken zich baseert, onvolledig en op verschillende punten foutief. 'Le Contre-Pied' is geen brochure, maar een tijdschrift dat is uitgegeven door een pedagogische cel genaamd 'Démocratie ou Barbarie'. Van deze periodiek is niet in een vertaling in het Nederlands en zeker niet in een verspreiding in Vlaamse scholen voorzien.

We zijn steeds erg voorzichtig met het verspreiden van brochures. We krijgen regelmatig de vraag of via het departement iets aan de scholen kan worden bezorgd. Als ons dat interessant lijkt, leggen we dat eerst altijd voor aan de inspectie. We zijn dus erg voorzichtig.

Er was nog de vraag over de manier waarop met dergelijke gevoeligheden wordt omgegaan in de

lessen. De leerkrachten en de scholen zijn in grote mate autonoom om in de lessen onderwerpen aan te kaarten die te maken hebben met democratie. Ook de vakoverschrijdende eindtermen Burger-schap bieden de mogelijkheid om daarover te praten. De leerkrachten horen dit uiteraard te doen op een pedagogisch verantwoorde manier onder toezicht van directie en inspectie.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik ben voldaan op één punt na. Is het de gewoonte dat elke minister suggesties kan doen over de lessen politiek en burgerzin ? Ik heb geen verkeerde inlichtingen gekregen. De pers heeft er ook uitvoerig over bericht. Ik kan u een persdossier geven waaruit blijkt dat zelfs premier Verhofstadt bevel heeft gegeven aan zijn staatssecretarissen om over de zaak te zwijgen tot aan het einde van het EU-voorzitterschap. U weet toch welke problemen we hebben gehad met Israël de jongste maanden ? De kranten staan er bol van.

Ik onderschrijf de sympathieke betogen van mijn collega's. Gelukkig is de Jiddische cultuur niet verdwenen. Ze werd gefnuikt op de meest barbaarse wijze door het nazisme, maar ze herleeft. De Jiddische taal bijvoorbeeld bloeit in Antwerpen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Verrijken, bij ons kan een collega uiteraard een voorstel doen. Daarover wordt dan gepraat en nagegaan hoe hier concreet uitwerking aan kan worden gegeven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over talenonderwijs in het ASO

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over talenonderwijs in het ASO.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in De Morgen van 6 december jongstleden stond een artikel waarop mijn vraag is gebaseerd.

Er is een onderzoek gebeurd over het hele Belgische grondgebied door het onderzoeksbureau INRA op vraag van de vereniging Tibem – Tweektaligheid In Beweging, Bilinguisme En Mouvement.

Indien we dit uitsplitsen en enkel Vlaanderen in aanmerking nemen, dan blijkt dat jongeren de noodzaak van tweetaligheid wel degelijk inzien. Dat sluit in zekere mate aan bij de richtlijnen van de Europese Unie, die met de som '1+2' werkt. Hiermee wordt bedoeld, de moedertaal en nog twee andere Europese talen. Op die manier wil de Europese Unie de meertaligheid in het Europese binnenland bevorderen.

Het addertje onder het gras bij het ASO zou kunnen zijn, dat er stilaan één vreemde taal in de verdrinking geraakt. Mevrouw de minister, ik ben daar nogal gevoelig voor. De Vlaamse ASO biedt van oudsher drie vreemde talen aan. Vlaanderen heeft daar totnogtoe zijn voordeel uit gehaald. De jongeren mogen dan al heel gemotiveerd zijn om andere talen te leren, toch heeft nog steeds 20 procent van de adolescenten in Vlaanderen geen enkele vreemde taal geleerd. Dat is een vrij hoog cijfer. In het Franstalig landsgedeelte is dat 31 procent.

Wat mij echter verontrust, is dat uit de enquête blijkt dat jongeren de taallessen oersaai vinden. Maar liefst 80 procent van de ondervraagde jongeren zou hierover ontevreden zijn. Ondervraagd over mogelijke oplossingen voor dat probleem, antwoordden de jongeren zelf dat een verblijf in het buitenland een extra stimulans betekent voor de kennisverwerving van de vreemde taal en dat een toffe, motiverende les al heel wat zou helpen. Ik ben er tot nader order van overtuigd dat de modernetale didactiek al geruime tijd een aantal tanden heeft bijgestoken. Vandaar dat ik ook zicht wil krijgen op wat er eventueel fout loopt.

Mevrouw de minister, blijven wij ervan overtuigd dat het aanbod van drie vreemde talen in het ASO een meerwaarde betekent voor de Vlaamse regio en voor de opvoeding en opleiding ? Door verblijven in het anderstalige Europese binnenland, neemt de kennis van de betreffende vreemde taal exponentieel toe. Het is dan ook aangewezen om zicht te krijgen op Europese en ook binnenlandse uitwisselingen. Het gaat daarbij met name om het percentage van de scholen dat hieraan deelneemt,

de frequentie, de duur van zo'n uitwisselingen. Zijn die gegevens voorhanden ?

Bent u op de hoogte of ontvangt u signalen vanuit de doorlichting of via andere kanalen, dat het interactief leerlinggericht lesgeven als methode voor het aanleren van vreemde talen, geen of onvoldoende ingang zou vinden bij de betrokken leraren ? Houdt een groot deel van de leerkrachten nog vast aan de methoden van een goede twintig jaar geleden ? Welke wegen liggen nog open om het welbevinden van leerlingen met betrekking tot het aanleren van vreemde talen in het middelbaar onderwijs te verhogen ?

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de heer De Cock heeft een aantal belangrijke vragen gesteld. De conclusies van de enquête verwonderen me wel enigszins. Ik ging er altijd van uit dat taal leerkrachten naast geëngageerde mensen ook creatief waren, die bij wijze van spreken boeiend uit een telefoongids konden voorlezen.

Binnen de didactiek zijn er de afgelopen dertig jaar heel wat inspanningen geleverd. Blijkbaar resulteert dit niet in boeiende lessen van boeiende lesgevers. Mevrouw de minister, we stellen dikwijls de vraag of kinderen graag of niet graag naar school gaan. Geven bepaalde onderzoeken aan dat dit voor talen anders zou zijn dan voor andere vakken ? Of ligt de oorzaak bij het schoolse lesgeven in het algemeen ? Blijkt uit het cijfermateriaal dat er een differentiëring is tussen richtingen ? Wordt er verschillend aangekeken tegen taalonderricht ?

De voorzitter : Mijnheer De Cock, u moet niet gefrustreerd raken. Persoonlijk ben ik van mening dat het onderwijs in het algemeen door de leerlingen als saai wordt beschouwd. Het gaat dus niet specifiek om taalvakken.

Ik ben wel bezorgd dat de derde vreemde taal in het middelbaar onderwijs klappen dreigt te krijgen. Ik vang signalen op dat in de lesprogramma's bijvoorbeeld het vak Duits stelselmatig tot één lesuur wordt herleid. Dat houdt een zeer erge verarming in. Blijkbaar wordt aan wiskunde meer belang gehecht. De eindtermen zijn daar niet vreemd aan. Indien wiskunde de overhand krijgt op het taalonderricht, dan zou dat nefast zijn voor de algemene vorming van de leerling in het ASO. We zouden kansen ontnemen aan mensen die taalgevoelig zijn.

Voorzitter

Mevrouw de minister, klopt het dat de derde vreemde taal in de verdrukking komt? Indien ja, kan het departement daar iets aan doen?

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, nu al worden niet in alle scholen uit het ASO drie vreemde talen aangeboden. In een aantal studierichtingen is dat wel het geval, in andere niet. Een aantal scholen bieden dat vak aan als optie. Soms wordt van die optie een verplichting gemaakt. Het beeld is in elk geval verscheiden. Ik heb er geen weet van dat de derde vreemde taal in de verdrukking dreigt te raken. Er is wel een verschuiving inzake de keuze van het Duits naar het Spaans.

Een en ander is ook in de belangstelling gekomen naar aanleiding van de resolutie die onder ons Europees voorzitterschap enkele maanden geleden werd aangenomen. Onder impuls van de Commissie werd gesteld dat alle landen minimum de moedertaal en twee vreemde talen moesten aanbieden. Dat alleen al was moeilijk om door te drukken. Op het laatst was er één land dat daar problemen mee had, namelijk het Verenigd Koninkrijk. De leerlingen en scholieren daar zijn minder geneigd om vreemde talen te leren.

Uiteindelijk is er een compromis uit de bus gekomen. Dit moet ons er uiteraard niet van weerhouden de aandacht voor taalonderwijs te stimuleren. Ik zal op het departement vragen of er gegevens bestaan over een eventuele achteruitgang. Tot nu toe heb ik daar nog niets over vernomen.

Het departement Onderwijs onderneemt een aantal acties om het taalonderricht en de aandacht voor talen te vergroten. Zo hebben de scholen een aantal mogelijkheden. Door de Europese Commissie worden bijvoorbeeld 'Taalprojecten' gefinancierd in het kader van het Comeniusprogramma. Dat is een onderdeel van Socrates, dat tot 2000 een onderdeel was van Lingua. De hoofdactiviteit is een wederzijdse 'klasuitwisseling', waarbij een groep van een 20-tal jongeren van 14 jaar en ouder betrokken wordt. De periode van uitwisseling is telkens 14 dagen binnen 1 schooljaar. De leerlingen logeren in gastgezinnen. Ze reageren daar steeds enthousiast op. De deelname van Vlaamse secundaire scholen is wel beperkt. Gemiddeld gaat het om een twintigtal scholen per schooljaar.

Een ander project bestaat in het kader van het door het departement Onderwijs gefinancierde programma 'Euroklassen'. Ook daar is de hoofdactiviteit wederzijdse 'klasuitwisseling' vanaf het vierde jaar van het secundair onderwijs van telkens 1 week tot 14 dagen, binnen 1 schooljaar. Ook daar logeren de leerlingen in gastgezinnen. Per schooljaar nemen hieraan 20 tot 30 Vlaamse secundaire scholen deel.

In het kader van het door het Prins Filipsfonds gefinancierde 'Klavertje Drie'-programma, werd een ander project opgestart. Hierin zijn geen leeftijdsvoorwaarden opgenomen. Een klas van een secundaire school uit één gemeenschap ontvangt één of twee klassen uit één of twee andere gemeenschappen en dat voor minimaal vijf volledige dagen. Er is geen wederkerigheid vereist. Hieraan participeren 30 tot 35 scholen per schooljaar.

Daarnaast zijn er de zogenaamde taalassistenten, gefinancierd door de Europese Commissie, die worden ontvangen door secundaire scholen. De assistent draagt bij tot de verbetering van begrip en expressie van leerlingen in de moedertaal van de assistent, en tot de motivatie van de leerlingen van de gastschool om vreemde talen te leren. Ongeveer tien Vlaamse scholen fungeren als gastinstelling voor een taalassistent uit het buitenland.

Eénzelfde school kan binnen hetzelfde schooljaar deelnemen aan verschillende projecten. Het aantal deelnemende scholen per programma optellen om zo het percentage deelnemende Vlaamse secundaire scholen te berekenen, is dus niet zonder meer mogelijk.

In de daarnet vermelde cijfers werd geen rekening gehouden met de deelname van Vlaamse secundaire scholen aan schoolprojecten binnen het Comeniusprogramma. In dit programma worden leerlingen geacht in de eerste plaats op afstand, via virtuele en elektronische communicatievormen, internationaal samen te werken rond een onderwerp van gemeenschappelijk belang. Leerlingenuitwisselingen worden daarbij niet gefinancierd en het verbeteren of uitbreiden van talenkennis is bij deze projecten zelden een doel op zich. Daarbij moet natuurlijk wel worden opgemerkt dat de talenkennis van de leerlingen en hun motivatie om vreemde talen te leren sterk wordt bevorderd gedurende het projectwerk, dankzij de communicatie met de buitenlandse leerlingen en leerkrachten. Bovendien slagen veel scholen erin om leerlingenuitwisselingen toch te realiseren via andere financieringskanalen. Per schooljaar nemen 120 tot 130 Vlaamse

Vanderpoorten

secundaire scholen deel aan deze Comenius-schoolprojecten.

Het jaarverslag van de inspectie over de toestand van het onderwijs in het schooljaar 1999-2000 vermeldt over het interactief lesgeven als methode voor het aanleren van vreemde talen dat er sinds 1992 een duidelijke positieve evolutie is waar te nemen, zowel voor Frans als voor Engels en Duits. In het verslag staat een belangrijke passage die ik wil citeren: 'In de loop van de jaren van schooldoorlichtingen is bij de leraren Engels en Duits steeds duidelijker het besef gegroeid dat communicatief vaardigheidsonderwijs de uiteindelijke doelstelling van alle leerplannen en van de eindtermen in de eerste graad is. Steeds meer leraren en vakgroepen zien ook de juiste plaats in van woordenschatkennis en beheersing van grammatica in het taalverwervingsproces. Deze kenniselementen worden over het algemeen niet langer beschouwd als doelstellingen op zich, zoals het begin jaren negentig nog zeer vaak het geval was, maar als noodzakelijke bouwstenen voor communicatie. Bij de meeste leraren moeten de leerlingen nu ook kunnen aantonen dat zij met de hulp van deze kenniselementen tot zowel gesproken als geschreven taalhandelingen in staat zijn. Bij de beste leraren blijven deze kenniselementen trouwens niet beperkt tot woordenschat en spraakkunst. Zij hechten ook belang aan noodzakelijke strategieën, aan tekstcompetentie, aan socio-culturele achtergrond en aan allerlei kenniselementen die de literaire competentie kunnen vergroten. Meer dan vroeger wordt de leerling in zijn of haar totale persoonlijkheid aangesproken en dus niet louter cognitief uitgedaagd. Ook sociale vaardigheden, attitudes en zelfs waarden worden bij het moderne talenonderwijs betrokken. Tijdens het taalleerproces proberen veel leraren de vier vaardigheden – luisteren, lezen, spreken en schrijven – permanent in elkaar te schuiven zoals dat in reële taalgebruikssituaties het geval is. Om dit te realiseren maken zij geregeld gebruik van interactieve werkvormen zoals werken per twee of in groep. De meeste leraren Engels en Duits spreken tijdens de les consequent de vreemde taal en zij verwachten ook van de leerlingen dat zij de vreemde taal spreken. Eerlijkheid gebiedt ons anderzijds ook vast te stellen dat hier door sommigen nog heel wat kansen niet benut worden. Heel wat hangt af van de professionaliteit van de leraar, van de bijgewoonde nascholing, van de doorgemaakte vakliteratuur, van de toewijding, maar ook van sommige factoren die de leraar zelf niet in handen heeft zoals overgrote klassen, een beperkt urenvolume – vooral voor Duits -, ontoereikend luistermateriaal

met authentieke gesproken taal, het ontbreken van vaklokalen. Vanzelfsprekend is het inoefenen en toetsen van vaardigheden een zware opgave in klassen van 25 tot 30 leerlingen.' Dat laatste is ons zeker bekend. Samenvattend zegt het verslag dus dat er een duidelijke verbetering is, maar dat het nog veel beter kan.

U vroeg zich af hoe het welbevinden van leerlingen met betrekking tot het aanleren van vreemde talen kon worden verhoogd. Voor een antwoord op deze vraag moet ik mij baseren op een advies van deskundigen die ik hiervoor heb benaderd. Hun ideeën gelden als hypothesen omdat een toegespitst wetenschappelijk onderzoek hieromtrent niet voorhanden is. Vernieuwing, zowel op inhoudelijk als didactisch vlak, moet vooral van de leerkracht zelf komen. Als de leerkracht niet ondernemend is, en de eigen opleiding goed vond, blijft vernieuwing uiteraard vaker achterwege.

Ook de ouders hebben heel dikwijls een vrij conservatief beeld van wat modern vreemdetalenonderricht zou moeten zijn. De directies moeten zich noodgedwongen bezighouden met vooral administratieve en beheerstaken, zodat zij weinig tijd vrijhouden om zelf vernieuwingsinitiatieven bij hun leerkrachten te stimuleren. De vraag stelt zich natuurlijk ook of het wel de directies zijn die dat in eerste instantie moeten doen, en niet veeleer de pedagogische begeleidingsdiensten en dergelijke.

Om mogelijke oplossingen voor te stellen ben ik als minister van Onderwijs en Vorming niet de best geplaatste persoon. Het is wel mijn taak om vakgroepen en begeleidingsdiensten aan te sporen om een innoverende rol te spelen. Een minister kan daarin stimulerend optreden, dat probeer ik ook te doen, maar dan moet er eerst een duidelijke situatiebeschrijving zijn. Het onderzoek waarnaar u verwijst geeft daartoe nog te weinig informatie. Wellicht kan een OBPWO-onderzoek hieromtrent meer duidelijkheid bieden. Dat zal echter enige tijd vragen. Op grond daarvan kunnen dan meer concrete afspraken worden gemaakt voor nascholing en begeleiding.

Het lijkt mij daarnaast ook nodig ICT-gebruik te blijven stimuleren, zeker bij oudere leerkrachten, en ervoor te zorgen dat de leerkracht zich veilig voelt bij het gebruik van moderne middelen in het talenonderwijs. Hierover worden momenteel met experts een aantal gesprekken gevoerd, die zullen resulteren in teksten die deze kwestie in de scholen beter bespreekbaar moeten maken.

Vanderpoorten

Misschien moet er ook worden gedacht aan een onderdompeling van leerkrachten in een maatschappelijk gebruik van talen, door een confrontatie met werknemers van allerlei slag die functioneren in vreemde talen. Ik denk dan vooral aan studierichtingen in het technisch en het beroepsonderwijs, die hiervoor vaak vragende partij zijn.

Wat de leerkrachten zelf betreft, is er een heel verscheiden beeld te zien. Dat weet u zelf ook wel. Sommige leerkrachten kunnen perfect mee met de nieuwe evoluties, voor anderen is het veel moeilijker om zich hieraan aan te passen. Voor een gedeelte is hier ook wel een taak weggelegd voor de lerarenopleiding, die zich wat dat betreft voortdurend moet innoveren. Dan gaat het echter over de leerkrachten die pas beginnen. Voor de andere leerkrachten zijn het vooral de pedagogische begeleidingsdiensten en de nascholingen die daaraan moeten werken.

U stelde de vraag of taallessen saaier zijn dan andere lessen. Vorige maand kwam het Pisa-rapport in de belangstelling. Daaruit bleek dat de prestaties op het gebied van geletterdheid, wiskunde en wetenschappen bijzonder goed waren. Het welbevinden bij de leerlingen ontbreekt echter. Dat is iets wat steeds terugkomt in het Vlaamse onderwijs: de kwaliteit is wel zeer degelijk, maar er schort iets aan de aansluiting van de schoolwereld bij de leefwereld van de jongeren. Dat blijft dus toch wel een aandachtspunt. Het is niet zo gemakkelijk om dat zonder meer bij te sturen, het is een kwestie van mentaliteit en attitude. Aan deze kwestie wordt echter ruimschoots aandacht besteed in verschillende decreten die we de volgende maanden op tafel zullen leggen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik dank de minister voor haar heel uitgebreide en interessante antwoord. Ik wil het even recapituleren.

Ik denk dat we van hieruit onze leerkrachten moeten oproepen om in voeling te blijven met de jeugdcultuur, die nu wel heel snel wijzigt. Om de vijf tot zes jaar is er een nieuwe jeugdcultuur. Het is niet zo moeilijk om bij te blijven voor twintigers en dertigers, maar voor veertigers en vijftigers wordt het al wat moeilijker. Dat bijblijven is wel een heel belangrijke kwestie.

Ik onthoud ook, mevrouw de minister, dat u het '1+2'-idee van de Europese Unie beschouwt als

een minimum voor ons. Ik denk dat ik nog een schriftelijke vraag zal stellen om de juiste cijfers te bekomen over het vak Duits, of meer algemeen over de derde vreemde taal.

Er is een rijk aanbod aan systemen om klasuitwisselingen te realiseren. Ik weet niet of hiervan veel gebruik wordt gemaakt. U hebt de cijfers gegeven als exacte cijfers, misschien moeten we ze eens plaatsen tegenover de cijfers van de scholen, om de percentages eens te bekijken. Het zijn allemaal zeer belangrijke incentives.

U hebt ook heel uitgebreid geciteerd uit het doorlichtingsverslag voor Engels en Duits. Graag had ik ook over het Frans meer vernomen. Zijn die gegevens voorhanden? Naar verluidt zouden de leraren Duits en Engels in globa heel goed mee zijn met het interactief lesgeven, met de communicatieve wijze van lesgeven en met de vier vaardigheden. Voor de leraren Frans zou dit iets minder het geval zijn. Daar zou nog iets te veel aandacht uitgaan naar het geregeld leren en naar het cognitieve aspect, waarbij grammatica op de allereerste plaats komt te staan en de rest dan maar moet volgen. In mijn ogen – maar wie ben ik? – is dat een wat achterhaalde didactische strategie. Ik stel voor hier even op terug te komen in een latere opvolgingsvraag.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over administratieve onzorgvuldigheid in het onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over administratieve onzorgvuldigheid in het onderwijs.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in 1996 veranderde de opleiding 'arbeidstherapie' van naam in 'ergotherapie'. Gediplomeerden in deze richting kregen bijgevolg van dan af de titel van ergotherapeut.

Dit alles hoeft op zich uiteraard geen probleem te vormen, ware het niet dat door administratieve onzorgvuldigheden een aantal personen moeilijkhe-

De Cock

den ondervinden met hun verloning. Zo zouden er recent zelfs terugvorderingen van uitbetaalde voorschotten zijn gebeurd, waarbij men zich baseerde op het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1990 inzake bekwaamheidsbewijzen. In dit besluit zou nog steeds sprake zijn van het bekwaamheidsbewijs 'arbeidstherapeut' in plaats van 'ergotherapeut'. Na de naamswijziging van de opleiding zou er tot op heden geen officiële bevestiging zijn gebeurd dat het om hetzelfde beroep zou gaan.

Mevrouw de minister, hebt u weet van de problemen die zich voordoen inzake de naamswijziging van de opleiding arbeidstherapie in ergotherapie? Heeft de administratie Onderwijs zicht op hoeveel mensen het betreft? Hoeveel betrokkenen hebben reeds problemen ondervonden met hun betaling?

Gaat het hier inderdaad louter om een administratieve onzorgvuldigheid, of zijn er ook inhoudelijke wijzigingen geweest van het programma waardoor de instandhouding van de beide namen misschien enigszins gerechtvaardigd zou kunnen worden? Zult u ervoor zorgen dat deze ongemakken op korte termijn uit de wereld worden geholpen?

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Enige tijd geleden heb ik met betrekking tot dit onderwerp een schriftelijke vraag gesteld. Uit het antwoord meende ik te mogen afleiden dat deze twee opleidingen uit elkaar werden gehouden en uit elkaar gehouden zouden blijven worden. Graag had ook ik vernomen welke ontwikkelingen zich ondertussen misschien hebben voorgedaan.

De voorzitter : Wij hadden geen weet van deze schriftelijke vraag, waarvoor onze excuses.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik heb inderdaad weet van de problemen die zich voordoen inzake de naamswijziging van de opleiding arbeidstherapie in ergotherapie. Ik heb daar weet van op grond van een passage die is opgenomen in CAO VI met betrekking tot het buitengewoon onderwijs waarin staat dat een aantal knelpunten tegen september 2002 opgelost moeten worden. Eén van de knelpunten betrof het paramedisch personeel in het buitengewoon secundair onderwijs. Al de betreffende besluiten sluiten eigenlijk heel slecht op elkaar aan, waarschijnlijk omdat ze op verschillende ogenblikken werden geschreven.

De problemen met de naamswijziging van de opleiding arbeidstherapie in ergotherapie doen zich voor als het gaat over de bekwaamheidsbewijzen voor het ambt van kinesitherapeut in het buitengewoon basisonderwijs en secundair onderwijs. In de besluiten die de bekwaamheidsbewijzen voor deze onderwijsniveaus vastleggen, is het diploma van arbeidstherapeut opgenomen als een vereist bekwaamheidsbewijs voor het ambt van kinesitherapeut. Het diploma van ergotherapeut wordt niet vermeld.

Vermits voor het betrokken ambt van kinesitherapeut noch in voldoende geachte, noch in andere bekwaamheidsbewijzen is voorzien, kan een personeelslid met een diploma van ergotherapeut niet worden aangesteld of betaald voor het ambt van kinesitherapeut. Dat is natuurlijk wel eigenaardig. Men heeft me immers gezegd dat aan de inhoud van die opleiding niets veranderd is.

Uiteraard wens ook ik een snelle oplossing voor dit probleem, dat voor de betrokken leerkrachten – weliswaar een beperkt aantal mensen – en schooldirecties erg nijpend is. Bij de eerstvolgende aanpassing van de besluiten inzake de bekwaamheidsvereisten zal ik voorstellen om het diploma van ergotherapeut te laten opnemen. Het is dus aan ons om actie te ondernemen en tegen september een oplossing te vinden.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw geruststellende antwoord. Indien inhoudelijk hetzelfde aangeboden wordt, moet het verschil inderdaad niet in stand worden gehouden. Het verheugt me dat u actie zult ondernemen om deze zaak tegen september recht te trekken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de deelname van allochtone leerlingen aan de lessen lichamelijke opvoeding en de zwemlessen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de deelname van allochtone leerlingen aan de lessen lichamelijke opvoeding en de zwemlessen.

Voorzitter

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, een aantal Vlaamse basis- en secundaire scholen kampen met een specifieke problematiek die draait rond de lessen lichamelijke opvoeding. Sommige ouders van allochtone origine verbieden hun dochters deel te nemen aan de gymnastiek- en de zwemles omdat ze bezwaar hebben tegen het gemengde karakter van deze lessen en tegen de kledingvoorschriften. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan het verbod op het dragen van een hoofddoek tijdens de turnlessen. Voor allochtone jongens stelt deze zaak zich niet.

In het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs behoort de zwemles tot de eindtermen. In het secundair onderwijs staat lichamelijke opvoeding op het leerprogramma van het eerste tot en met het zesde jaar. Lichamelijke opvoeding is een essentieel onderdeel van het opvoedingsproces. Jongens toelaten te sporten en meisjes niet, creëert een grove ongelijkheid. Aan een aantal meisjes wordt op die manier een deel van hun opvoeding onthouden. In een samenleving die gelijke kansen wil bieden, is dit onaanvaardbaar.

De directies zitten erg verveeld met deze zaak. Zij zijn geenszins vragende partij voor een conflictsituatie met een aantal ouders van leerlingen. Toch worden ze voor een voldongen feit gesteld : ouders tekenen het schoolreglement, ze verklaren zich akkoord met het pedagogisch project van de school, maar toch gaat hun dochter niet mee sporten. Directies gaan in eerste instantie de dialoog aan. Ze leggen uit waarom leerlingen verplicht mee moeten sporten en wat de mogelijke gevolgen voor hun kind kunnen zijn, maar ze worden door de strakke houding van een aantal ouders met hun rug tegen de muur gedrongen. Geven ze toe, dan is het hek van de dam. Wat als morgen een ouder beslist dat zijn kind een bepaalde periode uit de geschiedenis niet mag bestuderen of een bepaald boek niet mag lezen ? Houden de directies het been stijf, dan is de leerling meestal de dupe van de situatie. Directies zijn bang dat de situatie escaleert en er een domino-effect ontstaat. Vandaag gaat het om twee leerlingen, maar morgen misschien om de halve klas.

Het zou zo zijn dat bepaalde inspecties van het basisonderwijs zich er wel erg makkelijk vanaf maken met het argument dat zwemmen geen leergebied is, maar een eindterm. Ze zouden genoeg nemen

met het voorleggen van een zwembrevet of van een zwemattest.

Dienaangaande had ik de minister de volgende vragen willen stellen. Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van deze situatie ? Wat zult u ondernemen om het hoofd te bieden aan deze problemen ? Ik leg er nogmaals de nadruk op dat de directies van de scholen ook geen conflictsituatie met ouders wensen.

Directies wachten echt op een duidelijke en consequente richtlijn. Wat stelt u voor om de directies bij te staan in deze moeilijke kwestie ? Overweegt u een omzendbrief te sturen ? Kan er via allochtone organisaties een sensibilisatiecampagne worden gestart ?

Vindt u dat een attest of zwembrevet, zoals de inspectie het voorstelt, een oplossing is voor het probleem ? Wordt hiermee de deur niet opengezet voor een feitelijke discriminatie ? Kan dit een precedent vormen voor andere vakken ?

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil dit probleem verder opentrekken. Het is vaak moeilijk te duiden, maar het gaat over inburgering. De wetgeving en de manier waarop we hier samenwonen zijn belangrijk voor nieuwkomers die andere religieuze gewoonten hebben. Welke waarden en normen zijn er doorheen de tijd gegroeid in Vlaanderen en welke zijn de inzichten van de nieuwkomers ? Daarover gaat het. De vraag van mevrouw Grouwels is zeer belangrijk en ik kijk met belangstelling uit naar het antwoord van de minister.

Zulke vragen worden niet alleen gesteld in de commissie voor Onderwijs, ze komen ook aan bod in de commissie voor Welzijn. Ik was onlangs getuige van een frappant voorbeeld van gewoonten van allochtonen die haaks staan op onze normen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, de geschetste problematiek is mij uiteraard niet onbekend. Uit de schooldoorlichtingen in het secundair onderwijs blijkt alleszins dat het verschijnsel de voorbije jaren zeldzamer geworden is.

Allereerst wil ik stellen dat de turn- en zwemlessen, zoals zij door de scholen worden ingericht, plaatsvinden in het kader van de eindtermen. De

Vanderpoorten

eindtermen die het parlement vastlegt, en die het Arbitragehof niet als ongrondwettelijk verbroken heeft, vormen een verplicht kader. De politieke overheid treedt hierbij op als woordvoerder van de maatschappij, die leerlingen met ongelijke mogelijkheden aan bod wil laten komen en die de eindtermen gerealiseerd wil zien. Wanneer een ouder ervoor kiest om zijn of haar kinderen te laten voldoen aan de leerplicht en de eindtermen via een schoolloopbaan en zijn of haar kind hiertoe inschrijft in een school, dan moeten de betrokken ouder en leerling het reglement van de school aangaan en volgen.

Om in één specifiek geval een kritieke situatie te deblokkeren heeft een inspecteur basisonderwijs ooit de uitweg van een brevet gesuggereerd. Dit was een persoonlijk en geenszins een officieel standpunt. Integendeel, de principiële houding van de inspectie is dat er geen enkel onderscheid wordt geduld inzake de verplichting van leerlingen om aan de basisvorming te voldoen. Leerlingen die ingeschreven zijn in een school, kunnen niet vrijgesteld worden voor bepaalde oefeningen of lessen. De eindtermen lichamelijke opvoeding zijn er voor alle leerlingen.

De heer Van Dijck verwijst ook naar andere problemen. Het is belangrijk dat daar in de komende weken in deze commissie aandacht wordt aan besteed. We werken aan een ontwerp van decreet over de rechten en plichten van leerlingen. Ik voeg daar graag en heel bewust plichten aan toe, omdat de dialoog op die manier vervolledigd wordt. Onderwerpen zoals dit kunnen daar zeker een plaats in krijgen.

Wanneer zich een concreet probleem voordoet in een school, is een goede en open communicatie met de ouders uiteraard van primordiaal belang. Het kan belangrijk zijn dat migranten- of andere organisaties zich in dat debat mengen en aan sensibilisatie doen. Het is voor ouders uit een andere cultuur niet altijd gemakkelijk om dingen die voor ons heel logisch zijn, in te schatten. De communicatie met de ouders, rechtstreeks of via tussenpersonen of met de kinderen erbij, is heel belangrijk.

Vaak is het probleem niet het zwemmen op zich. Enerzijds beschikken ouders van allochtone origine nog te weinig over voldoende informatie over en inzicht in het waarom van eindtermen, schoolcurricula en pedagogische projecten. Anderzijds vormt het uiterst geringe vertrouwen van sommige ouders van allochtone origine in het pedagogisch

gezag en de professionaliteit van sommige leerkrachten inzake het verzekeren van een correct verloop van de zwemlessen, het echte knelpunt. Verschillende gevallen hebben verschillende oorzaken.

In bepaalde scholen heeft men dat opgelost door de ouders te betrekken bij het toezicht op de zwemlessen. Sommige scholen organiseren gescheiden turnlessen voor jongens en meisjes. Voor turnlessen gebeurt dat regelmatig, maar voor zwemlessen is dat ondoenbaar. Dan wordt men niet alleen geconfronteerd met leerlingen van de eigen school, maar vaak ook met andere groepen. Daar kan men geen onderscheid maken. Dat zou indruisen tegen het principe van bijvoorbeeld het inburgeringsdecreet dat op til is.

Eindtermen gelden voor iedereen, laat dat duidelijk zijn. Dat komt zeker opnieuw aan de orde als we spreken over rechten en plichten van leerlingen en over het schoolreglement.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik ben blij als u zegt dat het fenomeen zeldzamer wordt. Toch blijft de vraag wat er moet gebeuren als praten niets oplevert. Op dat ogenblik moet het ministerie misschien een gezagsargument laten klinken. Waarom zou u hierover niet nog een omzendbrief sturen naar de scholen, om duidelijk te maken dat er geen ontkomen is aan het feit dat men gelijke kansen geeft aan meisjes en aan jongens ?

U spreekt over de gescheiden turnles als mogelijke oplossing. We hebben jaren geijverd om het onderwijs gemengd te maken, met de duidelijke bedoeling om jongens en meisjes op een correcte en eerbiedige manier met elkaar te leren omgaan. Dit is geen goede oplossing. We moeten de ouders blijven diets maken dat de gezamenlijke opvoeding in België heel belangrijk is, dat mannen en vrouwen gelijk zijn. Dat is een essentieel element in onze samenleving en we willen dat dit in de opvoeding en het onderwijs duidelijk tot uiting komt.

Mevrouw de minister, kunt u de directies steun bieden in de moeilijke situaties als praten tussen directies en ouders niets oplevert ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zie de gescheiden klassen ook niet als de ideale oplossing.

Vanderpoorten

Ik vind het een oplossing tussen aanhalingstekens, die zeker niet moet worden gepromoot. Een aantal scholen biedt dit echter zelf als oplossing aan.

U weet dat er volop wordt onderhandeld over het decreet met betrekking tot gelijke kansen. Tegen volgend schooljaar hopen we dat dit van kracht kan worden. Er zal dan met de scholen en ouders worden gepraat en dat zal ook het geschikte moment zijn om dit probleem aan te kaarten.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, ik wil een voorbeeld uit de praktijk geven. Wat moet een directeur doen met een kind dat een doktersattest heeft waarin staat dat het om psychologische redenen geen turn- of zwemles mag bijwonen ? In zo'n geval is de school machteloos.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dit is de eeuwige discussie over doktersattesten, wat eigenlijk een afzonderlijk probleem is. Het zijn in eerste instantie de dokters die hierin verantwoordelijkheid dragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het organiseren van herexamens in het secundair onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het organiseren van herexamens in het secundair onderwijs.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb de vraag ingediend na een aantal ontmoetingen in het voorbije jaar waarbij dit probleem me is gesignaleerd. Vlaamse secundaire scholen organiseren herexamens op het einde van de maand augustus na een beslissing van de directie- of klassenraad. Dat staat ook zo om-

schreven in het besluit van de Vlaamse regering van 13 maart 1991.

Vooraf in de grensgemeenten levert dat problemen op voor studenten die de overstap naar Nederland willen maken. Voor wie zich daar wil inschrijven voor een lotingsprocedure, liggen de inzendtermijnen van bewijsstukken vast op 15 augustus. Dit wordt voorgeschreven door de Nederlandse wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek.

Daarom had ik graag een antwoord op een aantal vragen. Op dit ogenblik blijkt inzake de organisatie van herexamens een grote verscheidenheid in de secundaire scholen. Vindt de minister het niet opportuun te streven naar een grotere eenvormigheid ? Moet in de Europese context niet worden vermeden dat Vlaamse jongeren door praktische en organisatorische bezwaren gehinderd worden om in het buitenland studies aan te vatten na hun secundair onderwijs ? Dit is toch een verrijking voor de studenten.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, daar waar de instroom van leerlingen in het secundair onderwijs aan strikte toelatingsvoorwaarden is gekoppeld, geldt op het vlak van evaluatie het principe van de pedagogische autonomie van de onderwijsinrichters.

Conform artikel 6 quater van de schoolpactwet van 29 mei 1959 en de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 13 maart 1991 op de organisatie van het secundair onderwijs, ligt de bevoegdheid om te beslissen over het al dan niet geslaagd zijn exclusief bij de klassenraad. Die beslist of de leerdoelstellingen al dan niet zijn bereikt. Hoewel in beginsel de klassenraad op 30 juni over voldoende informatie moet beschikken om een eindbeslissing te nemen, kunnen uitzonderlijke elementen zoals ziekte en familiale problemen het opportuun maken een bijkomende proef op te leggen en de leerlingen alsnog een kans te bieden.

De onderwijsinspectie heeft vastgesteld dat het organiseren van bijkomende proeven tussen 1 juli en 1 september de laatste jaren sterk wordt beperkt en dat er zeker geen sprake is van oneigenlijk gebruik van deze uitzonderingsmaatregel. Het ligt dan ook niet in mijn bedoeling de regelgeving ter zake te wijzigen.

Vanderpoorten

Een belangrijk onderdeel van het decreet rechten en plichten van leerlingen zal onder meer handelen over examenregelingen. Het moet duidelijk worden ingeschreven hoe die verloopt. Zo kunnen scholen die vaak worden geconfronteerd met leerlingen in de beschreven situatie, daar zelf rekening mee houden.

In Europees verband moet er waar mogelijk worden gestreefd naar een toenadering van onderwijsstelsels en naar het optimaliseren van interne mobiliteit. Dit betekent echter niet dat de letter en de geest van de onderwijswetgeving van een lidstaat of gemeenschap, eenzijdig moeten worden aangepast aan de onderwijsmodaliteiten van een ander land.

De leerlingen waarop in de vraag wordt gealludeerd, zijn allicht veelal Nederlandse onderdanen die op grond van de zeer soepele gelijkwaardig-

heidsprocedure secundair onderwijs in Vlaanderen hebben aangevat en nadien voor hogere studies naar Nederland wensen terug te keren.

Het is naar mijn overtuiging onverantwoord dat het onderwijsbeleid, zowel op Vlaams als op lokaal niveau, onder druk komt te staan van een eventuele overstap naar Nederland, waar een specifiek looningssysteem van kracht is.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik verheug me erover dat de herexamens worden beperkt tot de gevallen waarvoor het echt nodig is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.16 uur.*
